

Påskdagen -2020 – Lars Borgström (LFS)

Tekster: Psalt 118:15-29; Hos 6:1-3; 1. Kor 5:7-8; Mark 16:1-8; III Matt 28:1-8

”Jesus är uppstånden! Ja, Han är sannerligen uppstånden!” Så ljuder kyrkans påskjubel genom alla sekler, från apostlarnas tid för snart två tusen år sedan ända fram till världshistoriens slut, då den Uppståndne återvänder hit till jorden för att döma levande och döda. Påskhelgen, vars kulmen vi nu befinner oss i, är kyrkoårets mest dramatiska dagar, eftersom de återspeglar världshistoriens avgörande händelser. Påskhelgen tar oss från det djupaste mörker till det gladaste jubel, från grav och död till uppståndelse och liv, från förvirring och förtvivlan till full klarhet och frälsningsvisshet. Vi ska i denna predikan betrakta vad som inträffade, vad Jesus genomgick de där dagarna, utifrån den *Apostoliska trosbekännelsens* ord om att Jesus blev ”korsfäst, död och begravnen, nederstigen till helvetet, på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda”.

Korsfäst, död och begravnen

Det första ledet vi här tar upp till behandling, korsfästelsen av Jesus, samt Hans död och begravning, hör förstas till långfredagens budskap. Därför ska vi inte djupare gå in på innebörden av Jesu lidande och död. Här ska bara påpekas att detta skeende, då Jesus tog hela mänsklighetens synd på sig och led straffet för den, innebar kulmen på Hans förnedring.

Inom dogmatiken, den kristna tros läran, talar man om Kristi två tillstånd, *härlighetstillståndet* och *förnedringstillståndet*. Härlighetens tillstånd är det tillstånd som Guds Son hade av evighet, innan Han ”*utgav sig själv och tog en tjänares gestalt och blev människan lik*” (Fil. 2:7). Det är också det tillstånd Han nu befinner sig i, sedan Han ”under basuners ljud” lämnat jorden efter avslutat frälsningsverk och ”farit upp under jubel” till himlen igen (Ps. 47:6).

Förnedringens tillstånd sammanföll i tiden med Hans trettioåriga tillvaro här på jorden. Även om det inleddes med Hans människoblivande är det viktigt att inte hävda att förnedringstillståndet *innebär* att Han blev människa. Det är inget förnedrande i att vara människa. I så fall skulle Kristus fortfarande vara förnedrad, eftersom Han inte avlagt sin människonatur, utan sitter som Gudamänniska på Faderns högra sida. Förnedringen innebar istället att Han föddes som ett *fattigt* barn i ett illaluktande, smutsigt stall och hade en djurens krubba som sin första säng (Luk. 2:7), att Han som barn levde som *landsflykting* i Egypten (Matt. 2:13–15), att Han *sörjde och grät* över sin vän Lasarus död, (Joh. 11:35), att Han ”under sin tid här i köttet” *led ångest* och ”ropade högt under tårar när Han bad och vädjade till den som kunde rädda Honom från döden” (Hebr. 5:7) o.s.v. Korsfästelsen och döden innebar den absoluta kulmen på Hans förnedring, då Han, den Smorde (hebr. *Messias*, gr. *Kristus*), förgjordes, ”helt utblottad” (Dan. 9:26).

Nederstigen till helvetet

Nästa led i trosbekännelsen är ”nederstigen till helvetet”. Här är det viktigt att förstå att detta inte innebär ytterligare ett steg i Kristi förnedring, att Han efter döden pinades i helvetet på samma sätt som alla ogudaktiga, Kristusförnekare och obotfärdiga syndare hamnar i helvetet efter döden.

Kristus har visserligen lidit helvetesstraffen, men det gjorde Han då Han ännu levde och pinades på korset. Det var *då* Han led de eviga straffen i vårt ställe. Kristi nedstigande i helvetet innebär inte ytterligare och ännu djupare förnedring, utan utgör tvärtom det första steget på väg mot Hans fullständiga *upphöjande*. Kristus var redan tagen ur sitt lidande när Han besökte helvetet. Läran om Kristi nedstigande till helvetet bygger på vad Petrus skriver om detta:

”Så led också Kristus en gång för era synder. Rättfärdig led Han i orättfärdigas ställe för att föra er till Gud. Han blev dödad till kroppen men levandegjord genom Anden. I Anden gick Han sedan och förkunnade sin seger för andarna i fängelset, för dem som förr hade vägrat lyssna när Gud väntade tåligt under Noas dagar medan arken byggdes. I den blev några få, åtta själar, frälsta genom vattnet” (1 Petr. 3:18–20).

Jesus blev alltså efter det att Han lagts i graven levandegjord, såväl till kropp som själ, och begav sig då till ”andarnas fängelse”, d.v.s. där själarna till de otroende människorna hålls i förvar i väntan på den yttersta domen. Där ”förkunnade Han sin seger”. Det här använda verbet (gr. *käryssein*) har neutral innebörd och kan utifrån sammanhanget betyda såväl att predika lagens straffdom (ex. Matt. 3:1, Apg.

15:21, Rom. 2:21) som att predika evangeliets frälsning (ex. Matt. 4:23, 9:35). Frågan infinner sig då vilket slags budskap Jesus predikade för andarna i fängelset.

Jesu predikan i helvetet var *inte* evangelium, ett budskap och ett erbjudande om frälsning. Vissa menar att de ofrälsta själarna får en chans till omvändelse efter döden, i synnerhet de som aldrig fick chansen att höra evangeliet här på jorden. Men det ges inga fler chanser till omvändelse efter döden. Man förblir för evigt i den andliga ställning man befann sig i vid döden. När ”ett träd faller omkull, mot söder eller norr, så ligger det på den plats där det har fallit” (Pred. 11:3). Det var tvärtom fråga om en domsförkunnelse, där Jesus proklamerade sin seger över alla sina fiender, de som under sin nådatid på jorden i otro förkastat frälsningens evangelium. Nu får dessa, till grämselse och dom, se Honom som segrat, se att Guds löften som de vägrade att tro på visat sig vara sanna. Hela sammanhanget gör detta klart.

Det är inte tal om människor som under sina liv på jorden inte haft tillfälle att höra Guds ord, utan om sådana som *förhärdat* sig mot Guds ord. De människor som Petrus omtalar är ju sådana som ”förr hade vägrat lyssna när Gud väntade tåligt under Noas dagar medan arken byggdes” (1 Petr. 3:20). Dessa människor framställs framför våra ögon som ett varnande typexempel på människor som kommer att gå under vid Människosonens återkomst. De ställs i motsättning till de få, åtta individer, som räddades genom arken. På samma sätt räddar oss dopet och tron på Jesus från den stora världsundergången i samband med Människosonens återkomst, då hela det bortvända människosläktet ska förgås.

På tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda

Efter att Kristus blivit levandegjord genom Anden och predikat lagens domsord för andarna i fängelset – av allt att döma tidigt på påskdagens morgon – lämnade Han graven. Ängelns budskap till Maria Magdalena och den andra Maria i vår predikotext löd: ”Var inte rädda! Jag vet att ni söker Jesus, den korsfäste. Han är inte här, Han har uppstått som Han har sagt! Kom och se platsen där Han låg. Och gå genast och säg till Hans lärjungar att Han har uppstått från de döda” (v 5–7).

Att Jesus uppstått från de döda är världshistoriens vändpunkt. Det var en verklig, fysisk händelse, något som inträffade i vanlig historisk mening – alltså ingen from myt eller religiös symbolik. Genom denna händelse är döden och djävulen en gång för alla besegrade, och genom evangeliet om denna seger sprider sig frälsningens välsignelse ut över hela världen. Det Jesus gjorde gjorde Han för oss, Hans seger är vår seger. Den store kyrkofadern från Amerika C.F.W. Walther förkunnade i en av sina många påskpredikningar (inte mindre än sexton finns bevarade) om Jesu seger, som också, genom *tillräknandets matematik*, är vår seger. Hans mäktiga påskbudskap blir vårt avslutningsord:

”När Jesus uppstod från de döda, blev han frikänd från all synd. Men eftersom det inte var för sin egen skull utan för alla människor som Jesus dog, vem var det då som verkligen blev frikänd och förlåten när Jesus uppstod från de döda? Det var alla människor! På samma sätt som Israel triumferade när David besegrade Goliat, så triumferade mänskligheten när Jesus besegrade synd, död och helvete. Vi läser Paulus ord i 2 Korintierbrevet: ‘Vi är övertygade om att en har dött i allas ställe, och därför har alla dött’(5:14). Och i Romarbrevet läser vi: ‘Alltså: liksom en endas fall ledde till fördömelse för alla människor, så har en endas rättfärdighet för alla människor lett till en frikännande dom som leder till liv’(5:18). På samma sätt som fördömsen över Kristus var en fördömelse över hela mänskligheten, var Kristi betalning en betalning för hela mänskligheten, Kristi liv är nu livet för hela mänskligheten, hans frikännande ett frikännande av hela mänskligheten, hans rättfärdighet hela mänsklighetens rättfärdighet och hans förlåtelse hela mänsklighetens förlåtelse.”

Till dessa ord säger vi: Amen.